

АНОТАЦІЇ

Сташук В.А., Вожегова Р.А., Конащук І.О., Писаренко П.В., Коковіхін С.В. Наукове обґрунтування інноваційних підходів розвитку зрошуваних меліорацій на півдні України в теперішній час і на перспективу

В статті наведено результати досліджень з організації та управління виробничим процесом на зрошуваних землях півдня України. Запропоновані заходи з підвищення ефективності використання зрошуваних земель шляхом об'єднання окремих землевласників дрібних фермерських господарств в асоціації водокористувачів, що забезпечить можливість використовувати технічні засоби зрошення з максимальною продуктивністю, вирішувати питання охорони елементів зрошуваних систем, проводити їх реконструкцію та ремонтні роботи.

Ключові слова: зрошення, організація виробничого процесу, сільгоспвиробники, продуктивність зрошуваних земель.

Булигін Д.О., Писаренко П.В., Морозов В.В., Мельник М.А. Продуктивність нових сортів сої за різних умов зволоження та густоти стояння рослин

Проведено дослідження режимів зрошення та встановлення оптимальної густоти стояння рослин нових сортів сої Даная та Аратапри вирощуванні на неполивних і зрошуваних землях південного регіону.

Наведені результати досліджень щодо реакції нових сортів на різні типи режимів зрошення, та густоту стояння рослин.

Ключові слова: соя, режим зрошення, врожайність, густота стояння рослин.

Голобородько С.П., Сахно Г.В. Сучасний ландшафтно-екологічний стан сільськогосподарських угідь Південного Степу України

Наведено результати вивчення ландшафтно-екологічного стану та ліквідації негативних явищ, які виникли в сучасних умовах господарювання при використанні сільськогосподарських угідь в Південному Степу.

Ключові слова: сільськогосподарські угіддя, землекористування, структура посівних площ, ґрунт, деградація, люцерна, зрошення.

Біднина І.О., Козирєв В.В., Влащук О.С., Томницький А.В. Порівняльна характеристика структурного стану темно-каштанового ґрунту при тривалому зрошенні та в неполивних умовах

Наведені результати впливу тривалого зрошення на гранулометричний, мікроагрегатний склад та якісний склад структури темно-каштанового ґрунту порівняно з незрошуваним ґрунтом.

Ключові слова: темно-каштановий ґрунт, зрошення, гранулометричний та мікроагрегатний склад, якісний склад структури.

Вожегов С.Г., Полєнок А.В. Динаміка щільності ґрунту під культурами рисової сівозміни залежно від способів основного обробітку ґрунту

Представлено результати досліджень зі змін щільності складення ґрунту під культурами рисової сівозміни залежно від способів основного обробітку ґрунту.

Ключові слова: обробіток ґрунту, щільність, рисова сівозміна, рис.

Коваленко А.М. Адаптація землеробства степової зони до підвищення посушливості клімату

В статті проаналізовано зміни агрометеорологічних показників за останні 35 років по метеостанції Херсон. Встановлено, що за ці роки відбулося підвищення температури повітря у літні місяці, особливо у другій половині літа. Чіткої спрямованості зміни кількості опадів не спостерігається, хоча можна відмітити деяке зменшення вологозапасів у ґрунті на час сівби озимої пшениці.

Ключові слова: вологозапаси, клімат, опади, температура, теплові ресурси.

Вожегова Р.А., Коковіхін С.В., Конащук І.О., Бояркіна Л.В., Дробітько А.В. Науково-практичні аспекти впровадження ресурсоощадних інноваційних проектів у зрошуване землеробство півдня України

В статті висвітлені проблеми використання інформаційних технологій з метою ресурсозбереження в зрошуваному землеробстві півдня України. Наведено практичні рекомендації для використання програмно-інформаційного комплексу "Іригація" та програми ET calculator.

Ключові слова: зрошення, поливи, евапотранспірація, метеорологічні показники, рослини, моделювання.

Філіп'єв І.Д., Димов О.М. Внос елементів живлення сільськогосподарськими культурами в умовах зрошення на формування одиниці врожаю залежно від добрив

Висвітлені результати вивчення вносу елементів живлення сільськогосподарськими культурами на формування одиниці врожаю залежно від добрив в умовах зрошення Південного Степу України.

Ключові слова: пшениця озима, кукурудза, соя, інші культури, насіння, зерно, внос, елементи живлення.

Глушко Т.В., Лавриненко Ю.О., Лашина М.В., Туровець В.М. Урожайність гібридів кукурудзи різних груп стиглості залежно від добрив та зрошення

В статті наведено результати досліджень формування урожайності зерна гібридів кукурудзи різних груп стиглості залежно від зрошення та удобрення.

Ключові слова: гібриди кукурудзи, групи стиглості, добрива, зрошення, урожайність зерна.

Писаренко П.В., Коковіхін С.В., Пілярська О.О. Формування режимів зрошення кукурудзи розрахунковими методами залежно від агробіологічних, економічних та екологічних чинників

В статті наведено результати досліджень з формування режимів зрошення кукурудзи на зерно шляхом використання розрахункового методу за показниками середньодобового випарування. Розроблені водозберігаючі режими зрошення можуть використовуватись на площах з різними рівнями залягання ґрунтових вод. Використання комп'ютерної програми AquaCrop 3.1 Plus дає можливість проводити моделювання продукційного процесу гібридів куку-

рудзи різних груп стиглості в умовах Південного Степу України.

Ключові слова: кукурудза, режим зрошення, поливи, середньодобове випаровування, продукційний процес, моделювання

Вожегова Р.А., Малярчук В.М. Ефективність сучасних технологій вирощування соняшнику за різних умов зволоження та способів і глибини основного обробітку ґрунту на півдні України

Викладені результати досліджень впливу способів і глибини обробітку, а також сівби у попередньо необроблений ґрунт при природному та штучному режимах зволоження на урожайність різних гібридів соняшнику.

Ключові слова: соняшник, урожай, режими зволоження, способи і глибина обробітку ґрунту.

Голобородько С.П. Сучасний стан і перспективи розвитку скотарства в Україні

Наведено результати вивчення сучасного стану і перспектив розвитку скотарства в Україні. Пропонуються шляхи та основні напрямки ліквідації негативних явищ у розвитку вітчизняного скотарства.

Ключові слова: скотарство, кормовиробництво, протеїн, зрошення, продовольча безпека.

Заєць С.О., Сергєєв Л.А. Комплексний вплив добрив і захисту рослин на врожай та якість зерна пшениці озимої при зрошенні

Показано, що на зрошуваних темнокаштанових середньосуглинкових ґрунтах півдня України найкращі умови, що сприяють формуванню врожайності зерна пшениці озимої після сої на рівні 6,13 т/га, створюються при внесенні добрив у дозі N_{60} у поєднанні з інтегрованим захистом рослин.

Ключові слова: зрошення, пшениця озима, добрива, захист рослин, врожай, якість зерна, економічна ефективність.

Костира І.В. Урожайність зерна пшениці озимої та рівень його якості залежно від попередників і системи удобрення в умовах Присивашся

В статті наведені результати досліджень по вивченню впливу різних попередників, систем мінерального удобрення на урожайність зерна пшениці озимої та його якість в аридних умовах Присивашся.

Ключові слова: пшениця озима, яра гірчиця, ячмінь ярий, попередник, мінеральні добрива, урожайність, якість зерна.

Вожегова Р.А., Малярчук М.П., Борищук Р.В. Ефективність накопичення та використання вологи рослинами ячменю озимого за різних способів основного обробітку ґрунту та доз азотних добрив

В статті наведені результати впливу способу та глибини основного обробітку ґрунту та доз азотних добрив на вологість ґрунту, сумарне водоспоживання та його коефіцієнт на посівах ячменю озимого в умовах зрошення. Визначено варіанти, які забезпечують найкращі умови вологонакопичення та раціонального використання.

Ключові слова: ячмінь озимий, спосіб обробітку ґрунту, глибина обробітку ґрунту, доза мінеральних добрив, вологість ґрунту, сумарне водоспоживання, коефіцієнт водоспоживання.

Коваленко А.М., Малярчук А.С. Ефективність способів і глибини основного обробітку ґрунту у боротьбі з бур'янами при вирощуванні ріпаку

озимого в умовах південного Степу України

Наведено результати трирічних експериментальних досліджень з вивчення впливу способів полицевого, безполицевого та диференційованого обробітку ґрунту, на забур'яненість посівів та продуктивність ріпаку озимого.

Ключові слова: ріпак озимий, спосіб обробітку, бур'яни, забур'яненість продуктивність.

Грабовський П.В., Мішук Л.С. Енергетична оцінка розроблених елементів технології вирощування пшениці твердої озимої при зрошенні

У статті наведені результати досліджень енергетичної ефективності вирощування пшениці твердої озимої при зрошенні, встановлені зони оптимального витрат та приросту енергії залежно від диференціації урожайності досліджуваних сортів.

Ключові слова: пшениця тверда озима, енергетична ефективність, енергетичний коефіцієнт, енергоємність, зони оптимального.

Хомяк П.В., Андрійченко Л.В., Залевська М.П. Формування урожайності ячменю озимого при його вирощуванні у південному Степу України

Наводяться експериментальні дані впливу агрометеорологічних умов, попередників, застосування добрив та засобів захисту рослин на урожайність ячменю озимого.

Ключові слова: попередник, технологія, інтенсифікація, ячмінь озимий, урожайність, агрометеорологічні умови.

Василенко Р.М., Степанова І.М., Войташенко Д.П., Шаталова В.В. Вплив препарату Ріверм на продуктивність ріпаку озимого в умовах Південного степу України

Наведені результати досліджень з вивчення препарату Ріверм на кормову та насінневу продуктивність ріпаку озимого в умовах півдня України.

Ключові слова: ріпак, Ріверм, продуктивність, макуха, олія.

Шелудько О.Д., Марковська О.Є., Мринський І.М. Ефективність передпосівної обробки насіння кукурудзи протруйниками

Вивчена ефективність бакової суміші інсектицидних і фунгіцидних протруйників в захисті зрошуваних посівів кукурудзи від найбільш поширених фітофагів та грибних хвороб.

Наведено результати досліджень по вивченню впливу бакових сумішей протруйників на енергію проростання, лабораторну і польову схожість обробленого насіння кукурудзи.

Ключові слова: зрошення, фунгіциди, інсектициди, фітофаги, хвороби.

Вожегова Р.А., Олійник О.І. Моделювання продуктивності сортів рису різних груп стиглості для умов півдня України

В статті наводяться результати наукових досліджень з моделювання продуктивності ранньо- та середньостиглих сортів рису, які адаптовані до умов Південного Степу України. Доведено, що підвищення урожайного потенціалу культури має здійснюватися за оптимальної тривалості вегетаційного періоду: ранньостиглих сортів – 95-115 днів, середньостиглих – 120-125 днів.

Ключові слова: рис, сорти, продуктивність, групи стиглості, моделювання, тривалість вегетаційного періоду.

Томашова О.Л., Томашов С.В., Журавель В.Н. Збір жиру та продуктивність гірчиці сарептської у залежності від елементів технології вирощування

Розглянуто результати багаторічних досліджень з визначення впливу основних елементів технології вирощування (строки сівби, застосування добрив) на ріст, розвиток та продуктивність рослин гірчиці сарептської сорту Тавричанка. Доведено, що для отримання стабільно високого та якісного врожаю, а так само збору жиру необхідно дотримуватися технологію вирощування – посів в «лютневій вікна» та внесення добрив повною нормою $N_{60}P_{60}$ під основний обробіток ґрунту.

Ключові слова: гірчиця сарептська, строк сівби, строки внесення добрив, густина рослин, кількість бокових пагонів, урожайність.

Воронюк З.С. Оцінка сортів гречки і проса для літніх посівів на зрошенні в умовах рисових сівозмін

В статті наведено аналіз обсягів вирощування зерна проса і гречки в Україні. Відображено результати польового екологічного сортовипробування проса і гречки в рисових сівозмінах. Окреслено шляхи збільшення обсягів вирощування круп'яних культур за рахунок раціонального використання зрошуваних земель і агрокліматичного потенціалу зони південного Степу України.

Ключові слова: просо, гречка, сорти, зрошування, рисова сівозмінна.

Коковіхін С.В., Тищенко О.П., Урсал В.В. Формування режимів зрошення сільськогосподарських культур за використанням інструментальних та розрахункових методів

В статті наводяться результати наукових досліджень з вивчення водного балансу рису в умовах АР Крим. Доведена перевага використання інструментального та розрахункового методу з імітаційним моделюванням евапотранспірації. Представлені методи формування режимів зрошення с.-г. культур істотно зменшують витрати поливної води на одиницю врожаю та підвищують економічну ефективність зрошуваного землеробства.

Ключові слова: режим зрошення, рис, водний баланс, випаровування, урожайність.

Коваленко О.А. Урожайність і якість конопляної продукції, одержаної за різної густоти стояння рослин та рівня удобрення в умовах південного Степу України

В статті наведена врожайність конопляної соломи за різних норм висіву (2,0 – 3,5 млн шт./га) та удобрення конопель у звичайному рядковому посіві. Досліджено вплив цих факторів на вихід лубу і волокна та показники їх якості.

Ключові слова: волокно, добрива, коноплі, луб, якість.

Неплій Л.В., Бабаянц О.В. Ефективність протруйників проти попелиць-переносників ВЖКЯ на пшениці, на півдні України

У статті наведені варіанти протруєння насіння інсектицидами та фунгіцидами, та комбінованими інсектофунгіцидними препаратами проти попелиць-переносників ВЖКЯ. Наведені результати біологічної ефективності протруйників, чисельність попелиць, бали ураження ВЖКЯ та їх вплив на урожайність сортів озимої м'якої пшениці.

Ключові слова: ВЖКЯ, інсекто-фунгіцидні протруйники, попелиці: злакова *S. avenae* та черемхова *R. padi*, біологічна ефективність, урожайність.

Шелудько О.Д., Клубук В.В., Репілевський Е.В., Ставратій В.В. Ефективність інсектоакарициду Вертимек на зрошуваній сої

Викладені результати оцінки ефективності нового інсектоакарицида Вертимек, к.е. на зрошуваних посівах сої. Визначені оптимальні норми витрати препарату проти комплексу сисних шкідників сої.

Ключові слова: соя, інсектоакарицид, хімічний захист, ефективність.

Кізуб П.С. Урожайність та зимостійкість пшениці озимої за різного рівня мінерального живлення

В статті висвітлені результати досліджень по впливу норм і строків внесення мінеральних добрив на зимостійкість та морозостійкість рослин пшениці озимої, а також на урожайність зерна і його якість. Встановлено, що кращу морозостійкість рослини мають при внесенні з осені $N_{30}P_{30}K_{30}$.

Ключові слова: доза добрив, зимостійкість, морозостійкість, пшениця озима, урожайність.

Жуйков О.Г. Комплексна агробіологічна оцінка сучасного сортового складу гірчиці білої в умовах Сухого Степу

В статті наведені результати конкурсного сортовипробування гірчиці білої в умовах господарств Півдня України, що спеціалізуються на виробництві товарного гірчичного насіння. Проведена всебічна оцінка сучасних сортів культури за критеріями господарськоцінних ознак та кількісно-якісних показників урожайності. Зроблений висновок, що вимогам зональної ресурсо-енергозберігаючої технології виробництва відповідає сорт селекції ІОК НААН Талісман і умовно сорт селекції Інституту кормів НААН Кароліна.

Ключові слова: гірчиця біла, сорти, господарськоцінні ознаки, врожайність, якість.

Базалій В.В., Гонтарук В.Т. Фотосинтетична діяльність рослин соняшнику на ділянках гібридизації в умовах зрошення півдня України

В статті проведено аналіз показників площі листової поверхні, фотосинтетичного потенціалу посівів та чистої продуктивності фотосинтезу материнських ліній соняшнику за їх вирощування на зрошуваних ділянках гібридизації південного степу України. За результатами досліджень доведена перевага використання лінії Сх– 2111 А, другого строку сівби та густоти стояння рослин 60 тис./га.

Ключові слова: соняшник, строк сівби, густина стояння рослин, площа листової поверхні, фотосинтетичний потенціал, чиста продуктивність фотосинтезу

Дзюбецький Б.В., Боденко Н.А. Селекція середньостиглих ліній кукурудзи плазми Айодент

В статті наведена оцінка вихідних компонентів популяції за комбінаційною здатністю. Зроблений аналіз дозволив відібрати вихідний матеріал для створення сестринських популяцій плазми Айодент.

Ключові слова: кукурудза, синтетична популяція, лінія, гібрид, комбінаційна здатність, урожайність.

Лавриненко Ю.О., Лашина М.В., Туровець В.М., ГлушкоТ.В. Розробка морфо-біологічних моделей

гібридів кукурудзи різних груп стиглості в умовах зрошення

В статті наведено дані по розробки та уточнення морфобіологічних моделей гібридів кукурудзи різних груп стиглості. Розроблені моделі гібридів кукурудзи дозволять ефективніше вести роботи над створенням нового вихідного матеріалу кукурудзи з заданими властивостями та відповідним рівнем їх реалізації у гібридних комбінаціях. Підвищиться результативність селекційного процесу по синтезу нового покоління гібридів і прискориться впровадження нових гібридів у сільськогосподарське виробництво.

Ключові слова: кукурудза, гібрид, модель, урожайність, вихід зерна, висота рослини зрошення.

Аксельруд Д.В., Топораш І.Г., Щербина З.В. Споріднені види злаків як генетичні джерела ознаки «м'якозерність» для культурних форм озимої м'якої пшениці

У статті наводяться дані про залучення у селекційний процес дикорослих і споріднених видів пшениці для розширення генетичного розмаїття за ознакою «м'якозерність» і отримання селекційного матеріалу з потрібними для кондитерської промисловості властивостями.

Ключові слова: озима м'яка пшениця, м'якозерність, генетичні джерела

Люта Ю.О., Кобиліна Н.О. Кореляційні взаємозв'язки кількісних ознак колекційних зразків томата на зрошенні

Наведені результати вивчення кореляційних взаємозв'язків кількісних ознак колекційних зразків томата в умовах зрошення.

Ключові слова: томат, колекція, кореляція, селекція, сорт.

Боровик В.О., Степанов Ю.О., Клубук В.В., Баранчук В.А., Осіній М.Л. Вплив обробки насіння бавовника гамма-променями на мінливість деяких його ознак

Викладені результати вивчення дії гамма-випромінювання насіння колекційних зразків на строки дозрівання, продуктивність та деякі якісні показники волокна бавовника.

Ключові слова: сорт, бавовник, джерело цінних ознак, колекція, продуктивність, гамма-випромінювання.

Усик Л.О. Нові сорти озимої пшениці Марія і Андромеда

Сорти озимої пшениці Марія і Андромеда володіють високим адаптивним і продуктивним потенціалами, їх можна використовувати на зрошуваних і неполивних землях. Нові генотипи спроможні забезпечувати урожайність на рівні відповідно 9,0-10,0 і 5,5-6,0 т/га.

Ключові слова: пшениця, сорт, генотип, урожайність, якість, адаптивність, стійкість, продуктивність.

Косенко Н.П. Вплив фізіологічно активних речовин на врожайність і якість насіння томата при краплинному зрошенні в умовах південного Степу України

Представлені результати досліджень впливу передпосівної обробки насіння розчинами регуляторів росту рослин за різних строків сівби на урожайність і якість насіння томата сорту Наддніпрянський 1.

Дослідженнями встановлено, що за умов краплинного зрошення ранній строк сівби (III декада квітня) і передпосівна обробка насіння регулятором росту Еместим С сприяє підвищенню врожайності насіння на 21,5% порівняно з контролем (без обробки насіння). На посівні та врожайні властивості насіння вплив строків сівби і передпосівного замочування насіння є неістотним.

Ключові слова: томат, насіння, регулятори росту, строк сівби, краплинне зрошення, продуктивність, якість насіння.

Цілінко М.І. Структура кореляційних залежностей ознак продуктивності

Існує пряма кореляційна залежність між висотою рослин рису та ознаками продуктивності волоті: довжиною волоті, масою зерна у волоті, масою 1000 зерен і зерновим індексом; довжина волоті корелює з числом зерен і масою зерна у ній; висока кореляція ($r > 0,77$) між числом зерен у волоті та її продуктивністю і щільністю.

Ключові слова: рис, мінливість, кореляція, продуктивність, кількість, висота, довжина, щільність.

Петкевич З.З., Паламарчук Д.П. Сучасні сорти рису для півдня України

В статті показані нові сучасні сорти рису, які рекомендуються висівати в рисосійних господарствах України. Сорти характеризуються різним вегетаційним періодом, високоврожайні та з високою якістю крупки.

Ключові слова: рис, сорти, тривалість вегетаційного періоду, урожайність, склоподібність, тріщинуватість, загальний вихід крупки.

Паламарчук Д.П. Перспективи використання подвоєних гаплоїдів в селекції рису та методи їх отримання

В статті наведено аналіз літературних джерел стосовно перспективи, напрямків та проблем використання подвоєних гаплоїдів в селекції рису, та методів їх отримання.

Ключові слова: селекція, гаплоїди, подвоєні гаплоїди, культура пиляків in vitro.

Шпак Д.В. Модель сорту рису для умов півдня України

Наведені параметри моделей сортів рису різних груп стиглості. У селекційній роботі необхідно враховувати параметри елементів продуктивності, морфологічні ознаки, що впливають на орієнтацію прапорцевого листка та довжину стебла, підвищений вміст хлорофілу у листі, потовщення та вкорочення 2-го міжвузля та підвищення стійкості до хвороб, оптимізацію значень показників, які відповідають за якість зерна рису (склоподібність, тріщинуватість, плівчастість та ін.).

Ключові слова: сорт, рис, модель сорта, продуктивність, якість зерна.

Гораш А.Ф. Вихідний матеріал озимої м'якої пшениці, що походить від *Triticum erebuni*, *Triticum dicoccoides* та *Triticum tauschii* для селекції на групову стійкість до фітопатогенів та інші господарсько цінні ознаки

Досліджено можливість використання лінії 98/06, 99/06, 350/06, 352/06, 144/07 від міжвидової гібридизації для селекції на групову стійкість та інші господарсько цінні ознаки. За результатами дослідження встановлено, що вищеперелічені лінії є цінним селекційним матеріалом, що поєднує групову

стійкість до збудників основних хвороб, поширених в степовій зоні України з іншими господарсько цінними ознаками.

Ключові слова: лінії пшениці, донори стійкості, донори групової стійкості, селекція пшениці, хвороби пшениці.

Шапарь Л.В., Колесникова Н. Д. Вплив зрошення на якість насіння сортів пшениці озимої

У статті наведені дані про визначення і аналіз відбору фракцій насіння пшениці м'якої озимої, найкращих за всіма біологічними показниками, кількість цього насіння в партії; обґрунтування змін якості насіннєвого матеріалу залежно від сортових особливостей та умов вологозабезпечення. На основі отриманих результатів показано, що вирівняний посівний матеріал є ефективним засобом підвищення урожайності пшениці озимої і поліпшення якості насіння в умовах зрошеного і неполивного землеробства.

Ключові слова: пшениця, якість насіння, фракція, сорт, зрошення.

Чернохатов Л.В. Сорти картоплі вітчизняної селекції для насінництва в умовах зрошення в степу України

Наведено результати випробувань за умов зрошення за двоврожайної культури та літнього садіння минулорічними бульбами занесених до Реєстру вітчизняних сортів картоплі в умовах степової зони України. Визначено сорти які забезпечують найвищу урожайність з метою залучення їх в насінництво. Насамперед це сорти Тирас, Світанок київський, Водограй, Левада, Серпанок, Скарбниця. Підкреслено, що використання сортів з високою адаптивною здатністю до природно-кліматичних та фітосанітарних умов південного регіону – основна складова підтримання продуктивної здатності сорту в насінництві.

Ключові слова: картопля, врожай, сорти, зрошення.

Катаєва Т.Є., Борисенко Л.Д. Створення нових сортів патисона при краплинному зрошенні в умовах Степової зони України

При краплинному зрошенні та локальному внесенні мінеральних добрив і завдяки використанню виділених вихідних форм створено нові ранньостиглі сорти патисона Малахіт і Сашенька та середньостиглий сорт Женічка, які за продуктивністю і біохімічними показниками перевищують стандарти.

Ключові слова: селекція, патисон, сорт, випробування, врожайність, зрошення

Середа В.І. Переваги, шляхи та значення впровадження селекційних розробок цукрового сорго у кормовиробництво

У статті висвітлено переваги цукрового сорго як кормової культури при створенні стабільної кормової бази. Приведені технології вирощування цукрового сорго на силос, виходячи з яких постають завдання для селекції. Визначений напрям селекційних розробок для забезпечення потреб суспільства сировиною з мінімальними енергетичними витратами. Описано вплив біологічних показників на технологічність майбутнього гібриду.

Ключові слова: цукрове сорго, селекція, силос, кормовиробництво, гібрид, гетерозис.

Комарова І.Б. Ефективність використання хімічного мутагенезу у селекції рижію ярого на великонасінність

Доведена можливість використання хімічного мутагенезу для створення нового вихідного матеріалу для селекції рижію ярого. Серед мутантів, отриманих у результаті обробки насіння етилметансульфонатом, виділені перспективні номери за ознакою розміру насіння та іншими господарсько цінними показниками. Методом прямого добору мутантів створений новий сорт рижію ярого Престиж з підвищеною масою тисячі насінин.

Ключові слова: рижій ярий, хімічний мутагенез, розмір насіння, сорт.

Лашина М.В., Туровець В.М., Глушко Т.В., Лавриченко Ю.О. Розробка морфо-біологічних моделей гібридів кукурудзи різних груп стиглості в умовах зрошення

В статі наведено дані по розробки та уточнення морфобіологічних моделей гібридів кукурудзи різних груп стиглості. Розроблені моделі гібридів кукурудзи дозволять ефективніше вести роботи над створенням нового вихідного матеріалу кукурудзи з заданими властивостями та відповідним рівнем їх реалізації у гібридних комбінаціях. Підвищиться результативність селекційного процесу по синтезу нового покоління гібридів і прискориться впровадження нових гібридів у сільськогосподарське виробництво.

Ключові слова: кукурудза, гібрид, модель, урожайність, вихід зерна, висота рослини зрошення.

Вожегова Р.А., Грановська Л.М., Миронова Л.М., Писаренко П.В., Вердиш М.В. Вплив вартості води на економічну ефективність виробництва аграрної продукції в зоні зрошення

В статті наведені результати вивчення залежності ефективності галузі рослинництва в зоні зрошення від вартості поливної води.

Ключові слова: зрошувальна вода, зрошення, вартість води, економічна ефективність, собівартість, рентабельність

Коваленко А.М., Тимошенко Г.З. Економічна ефективність вирощування гороху безлисточкового морфотипу залежно від елементів технології в умовах південного Степу України

Наведені данні економічної ефективності від застосування розрахункової дози мінеральних добрив, бактеріального препарату "Ризобіфит", мікродобрива "Еколист Універсальний" та хімічного захисту рослин при вирощуванні гороху безлисточкового морфотипу в умовах природного зволоження південного Степу України.

Ключові слова: горох, безлисточковий морфотип, розрахункова доза добрив, бактеріальний препарат, мікродобриво, хімічний захист.

Влашук А.М., Коковіхін С.В., Донець А.О. Моделювання витрат агроресурсів у технологічному процесі виробництва насіння ріпаку озимого в умовах півдня України

Наведені результати польових, лабораторних і камеральних досліджень щодо вивчення особливостей формування продуктивності ріпаку озимого залежно від схем внесення азотних добрив. Проведено статистичний аналіз експериментальних даних за допомогою рівнянь регресії, знайдені коефіцієнти кореляції, які відображають взаємозв'язок мінераль-

ного живлення з інтенсивністю проходження продукційних процесів.

Ключові слова: ріпак озимий, азотні добрива, елементи живлення, кормова продуктивність, статистичний обробіток, кореляційна залежність.

Петроченко В.І. Методика визначення економічно оптимальних норм зрошення

Поставлена і вирішена в загальному вигляді задача оптимізації норми зрошення сільськогосподарських культур на основі комплексного урахування біологічних, агротехнічних та економічних факторів. Розроблено та запропоновано для практичного застосування алгоритм визначення величин економіч-

но оптимальних норм зрошення та їх розподілу протягом поливного періоду.

Ключові слова: зрошуване землеробство, норма зрошення, режими зрошення, урожайність, виробничі доходи, витрати, прибуток.

Майдебура О.П. Відкриття іонізуючого випромінювання як передумова становлення радіобіології

В статті показано передумова виникнення радіобіології в Україні, роль видатного українського вченого-фізика Івана Пулюя в відкритті іонізуючого випромінювання.

Ключові слова: історія радіобіології, радіологія, X-промені, іонізуюче випромінювання.